

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пош.
Конте пошт. шлям. 143.322.
Навесіа для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місяць 3-50 зол.
Чвертьріччя 14-90 „
Півріччя 28-90 „
Річчя 62-90 „

ІА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Голландії 7-50 гол. Голландії 7-50 гол.
Швейцарії 8 шв. фр. Чехословач-
чині 30 ч. к. Румунії 150 лей. Гер-
манії 7-50 мар. Австрії 7-50 мар.
Дізна адреси і мов.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІ-
СТРАЦІЇ.
—
ЦІНА ОДНОГО ПРИКЛАДНИКА
25 сот.

Перед Заг. Зборами „Просвіти“.

Львів, 22. березня 1932.

Вже тільки кілька днів ділять нас від чергових Загальних Зборів „Просвіти“. Ті збори, як не вже загально відомо, будуть відбуватися під знаком фінансової санації цього найстаршого нашого Товариства. Головний Виділ заповів їх у пресі вже перед кількома місяцями в окремій листівці. На загальних зборах будуть основно обговорювати не тільки теперішнє задоволення „Просвіти“, але й подробицю розробляти плани його ліквідації.

Закінчується в осені м. р. внутрішня позичка для „Просвіти“ не дала стільки капіталу, щоби покрити Т-ва могло від неї значно поправитись, але всеж вона, як довідуємося, дала Головному Виділу боляй змогу приступити до планового сплачування найлекучіших зобов'язань. Внутрішньо-позичкова акція, очевидно, не тільки не закінчена, але ще й в усю широчину не поставлена. А не поставлена так тому, що в деяких околицях і районах нашого краю по-всюду акцію селідоно парализували українські так, але національні елементи, або — і це дуже невідрадне навіть! — такі однинці споміж національного табору, для яких найважливішим моментом у цілій акції був не факт критичного положення „Просвіти“, але упередження до деяких громадян, що працювали в Головному Виділі „Просвіти“. Ця остання обставина була причиною того, що теперішній Головний Виділ у відносі рішення уступити Загальні Збори маючи тепер доміну змогу вибрати на кермуючі становища в „Просвіті“ таких людей, які зовсім опиралися довірі зборів і виконали б на сто відсотків завдання, які їм належать збори. Дуже ж, що Головний Виділ поставив справу під-но і ліквідації.

По Загальних Зборах будемо мати нагоду переконатись, чи наміка проти теперішнього Головного Виділу в деяких колах нашого громадянства була виплином направду тільки жур-ба до Товариства, чи може була в далеко більшій мірі наслідком відомого з нашої старої й нової історії отаманства, руйніщного „бесервісизма“, а то й звичайної безпритичності деяких наших однинців чи навіть гуртків. Так, по Загальних Зборах матимемо змогу переко-натись, чи новий Виділ „Просвіти“ обдарований досвідом Загальних Зборів зможе довго працю-вати в спокої, чи може заражає на початку своєї праці підпале під обстріл наших „деснай-ків“, чи пак „професіональних опікунів“ національного добра. Ми будемо підтримувати новий Виділ у його відповідальній праці, бо віримо, що в цьому засядуть люди, яким на правду буде агажати на серці добро Товариства і які в своїй праці будуть керуватися виключно інтересами нації, а не такої чи іншої її групи.

На цьому місці хочемо ще звернути увагу нашого громадянства на один бачок, який на-магає і зрозуміти і розкожити наш національ-ний організм та спираювати все наше орга-нізоване життя. Маємо на думці всяких як ви-ник так і масованих комуністів та їх радико-філіську фракцію, яка йде до розбивання на-шого організованого життя привертуючись дуже часто національно-патріотичними фраза-ми. Усі селяроби і всі радикофіліські органи преси завжди ведуть систематичну налітку про-ти „Діла“, а крім того мобілізують усі свої сили на те, щоби „Просвіту“ опанувати. Вони останніми часами кличуть нібито гасло боротьби за „селянсько-робітничу „Просвіту“, а фактич-но шикуються до розбиття Загальних Зборів і тим самим до спаралізування праці „Просвіти“. На сторінках селяробицької преси винищуємо звичайно до масової участі в Загальних Зборах без огляду на те, чи хто має чи не має міндзат до участі в Зборах. Засилили задревсовані, оче-видне, до селяробицьких агітаторів. З остан-нього числа „Сель-Робу“ довідуємося, що селя-робиці відбувають уже й спеціальні наради, присвячені Загальним Зборам „Просвіти“ і т. п. Отже вони вже лігитимовують планів.

Завідає, що кожному українському грома-дянину, який домагається національними укр-

їнськими здобутками, ясно, що цього комуні-стичного свита до ніякої нашої національної установи допустити не можна і що з ним треба провести безоглядну боротьбу. Під такими гас-лами боротьби мусять пройти і заповіднені Загальні Збори „Просвіти“.

Українська мова у волинських школах.

IV.

Хтож вони, ті стоїли польської культури, на Волині? По-перше: бувші легіоністи, яких сту-ді обмежували до скінчення кількох гімназій-них клас, або 1—2 курсів семінарії, закінчених офіційними ваканційними „курсами“. По-дру-ге: звербовані сюди, головню в останньому часі, вчителі з кривко-польських земель. По-тре-те: вихованки волинських селінарій (2 державні, 2 прик.), головню кременецького ліцею, в яких заведено українську мову як предмет щойно — в останніх роках!¹⁾

Усі три ці частини польського вчителства сполучає дуже оригінальне явище: незнання української мови, відносно і культури, погорда та повна ігноранція всього, що „халоське“ чи „русинське“.

З правного й педагогічного становища це більше ніж дивно, сказати ясно — дивогляде й нечуване, що цілі тисячі молоді віддаються під оліку людям, які й не розуміють і не хочуть розуміти. Тимчасом це переходить вже в систе-му: українцям-галічанам відмовляють посади, хоч вони мають найкращі кваліфікації, але в тім-же самім часі висилаються навіть по най-гірших семінариях корінної Польщі спеціальні запрошення приїжджати на Волинь „ширити польську культуру...“ (дослівно!).

За часів п. Габсбургів це вчителство так ширило цю „культуру“, що у своєму творчому розвою не признавало навіть нещасного утрав-визму: вчили майже виключно по польськи. Щойно з часом прийшло деяке отверезіння. В 1927, 1928, 1929 і 1930 роках zorganizовано „наліт“ ваканційні курси української мови у Кременіші, Острозі, Костополі, Любомлі, Ковалі й Дубні, що їх були обов'язані скінчити всі ті, які не мали формального права до навчання цієї мови. Пралада, користі ці курси не принесли майже ніякої. Вчителство вернуло з них із тим, із чим прийшло... Та (крім української азбуки і двох-трьох пісень) дали вони зате офіційні патенти на неграмотність, визначені владою!

Вчителі-поляки, що покинули ті курси, далі не знають ні української мови ні наших культурних налітків і даліше — ще й нині — у переважній більшості надувають свого становища.

Щоб наші міркування, оперті на багатій об-сервації, не виглядали звичайними суб'єктивни-ми загальниками, ми для авторитетної їх під-держки покличемося на об'явку Вол. Кураторії під багатомовним заголовком „Виконання програми у двоюмовних школах...“ Кураторія ствердила в кількох випадках, — читаємо там чорне на білому, — що кременіцькі школи не ма-ють, або не розуміють обов'язуючої програми у двоюмовних школах. Тому зивається: 1) за-значувати точно в розкладах лекцій (поділах годин) предмети подавані в українській мові

Не мусите їхати до міста

щоби зложити свої ошадності в банку. Можете це зробити при допомозі складок Почтової Каси Ошадності, які вишле Вам на бажання безплатно.

Кооперативний Банк „Дністер“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

а) іншим чоринилом, або б) загальні предмети брати в скобки; 2) точно й докладно перестері-гати мову навчання даного предмету, з тим, що „вчителі, які не застосуються до цього розпо-рядку, треба потягнути до дисциплінарної від-повідальності“; 3) у двоюмовних, як також у польських школах з українською мовою як обов'язковим предметом, зі значною більшістю української літери, по думці розпорядку Ку-раторії з 28. II. 1927 р. ч. I. 3367/27, — навчання читання й писання розпочинається в україн-ській мові.

Тут важне для нас отсе: Кураторія стверди-ла надування. Ці воли не обмежуються до „кількох випадків“, це вже можемо засвідчити на основі особистого знання волинських шкіл-них відносин. Нижче постараємося докладіше представити форми тих зловжитків:

1) Години призначені на українську мову використовуються для навчання польської мо-ви, історії і т. д.

2) В українських школах учать предме-тів, яким закон передбачує український мовою — польською мовою.²⁾

3) Неправно розпочинають навчання чи-тання й писання в перших відділах польською мовою, спеціально а т. зв. польських школах із українською мовою як обов. предметом.

Це зрештою злочинні випадки, з наведе-ного об'явки. Означе хто думає би також на основі злочинних законів, що цей об'явка при-пини загально зловжитки, вияви би не-знання теперішньої польської психики взагалі, а волинських відносин зокрема. То неможливе — скаже хтось. Як це погодити з дисципліна-рною відповідальністю? По-перше: дисциплінар-ку веде інспектор. А чи можна собі уявити та-кого інспектора, який починає би вести дисци-плінарне слідство за зловжитками, які він сам морально й фактично апробує своїм підписом (заствердженням) організаційної карти та роз-кладу лекцій? Принаймні це подібний випадок нем досі ще невідомий. По-друге: конструкція об'явки дозволяє довідати його інтерпрету-вати: — тоді, як за неперестерігання мови на-вчання даного предмету передбачує дисциплі-нарне слідство, за неправе навчання читання й писання в перших відділах польською мовою — не передбачує ніякого. Це зрештою не вийшло випадково, бо багато злочинців було би ви-сунути звинувачення про дисциплінарну по всіх точках об'явки, ніж спеціально тільки при другій точці.

Можемо сміливо ствердити, що вище обо-в'язовану акцію проти прав української дитини веде польське волинське вчителство наслідку зі своїми інспекторами, які зрештою також не знають ні української мови, ні культури. К. П.

(Продовж. буде).

¹⁾ Прям. у семінарії кремен. ліцею завели україн-ську мову перше в 1927-28 шк. році!

²⁾ Dz. Ust. O. S. W. Nr. 6/37 1929 р.

В справі наддунайської федерації.

ЛОНДОН, 22. III. ПАТ. „Таймс“, обгово-рюючи наддунайські плани, стверджує, що пе-реговори в цій справі будуть відновлені в Же-неві в часі граничних нарад європейської комі-сії Союзу Народів. Будуть вибрані підкомісії з представниками великих держав. „Таймс“ під-

креслює потребу об'єднати становище предсід-ника європейської комісії, необхідне після смерті Бріана. Оскільки комісія не признає би французького плану, слід розглянути якийсь інший проект.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

У ті веселіні дні, повні праці й радісних і потішникових настроїв а то (— чого часом не буває? —) й милого суспільства на залочці, яке щодня люблю як австрійлини камерлякля руського "панк" або "не сміється з моєї української мови" ми тут ретко проходили каналізою. — у цей час подорожували у нас гість.

Шануйте свої очі

ЧІТАННЯ ТА ВСІ
ІНШІ ПРАЦІ ПРИ
НЕВІДПОВІДНИМ
СВІТЛІ
НИЩІТЬ ЗІР

В ЖИВАНТЕ
ЖАРІВОК
PHILIPS
ARGENTA

1-3

ці ці різні розміром, змістом, формою та особами авторів, але п. Муссе уважав потрібним представити обом їм свою чергову політичну хроніку.

Перша частина брошури, якою він займається, це брошура: E. Evain. Le problème de l'Indépendance de l'Ukraine et la France, що вийшла вже пізніше року тому.

Зміст зазначеної праці зовсім вужче заголовок. Брошура п. Евана має дві нерівні частини. Перша, менша розміром і більше особиста, викладає деякі тези українства. Викладає дуже поверховий й даліше заявлений формул наших пропагандистів брошур не йде. Автор, очевидно, не міг дати чогось глибокого, бо не знав жадної славянської мови, і на жаль, неосвіжаний навіть з поважними публікаціями про Україну в чужих мовах.

Друга частина брошури, найбільша, містить переклад кількох французьких документів про Україну, відомих у нашій літературі. Не можна сказати, що вибір цих документів дуже вдатний. Нема тут документів цікавіших, зате є такі, які треба було в нашій інтересі або пропускати, або подати з відповідними поясненнями.

Передрукована тут петиція в сенаті під час другої імперії Делямара про українську справу. У цьому виступі треба відрізнити дві сторони: політичну й наукову. Політична, як вона симпатична до України, корисна. Гірше стоїть справа з наукового боку. Річ у тому, що Делямар був повним нулем у славянських питаннях, а знайомих з Духинським планом під його впливом і його петиція цілком "духинська" і свого часу. Петиція окрикувала справедливо Антоновича і Драгоманова.

Духинський, "погляд з Києва", як він підписувався, вигадка фантастичну теорію, згідно з якою єдиними справжніми слав'янами були поляки, а росіяни — це азіати. Очевидно, ніякі ці теорії викликає лише глузу у славянознавців. Тому передрук петиції Делямара без відповідних пояснень у брошурі Евана попросту анахронізм.

Ясно, що французький автор не несе моральної відповідальності за зміст своєї праці, бо всім відомо, що він неосвіжаний зі справми, про які писав. Відповідальними є його співатори. Ці останні відомі: це емігрантська група, що претендує на ролю "УНР-івського уряду". Ця група в своєму органі сама це визнає й згадує в чудернацько-наївний спосіб оповіді скільки грошей вона витратила на примірники брошури Евана. У самому факті субвенції англійця Евана в тутешніх умовах нічого незначительного нема, бо брошура Евана, будучи пропагандивною й не маючи ні літературних, ні наукових прикмет, не може числитися на приватного покупця. Тільки про такі речі не пишуть, як це роблять наші хуторяни...

П. Еван політичний діяч, він послав, а політичні діячі не завжди обов'язані писати науково та ще в справах славистики. Сказав же колись у парламенті Ллойд Джордж: "Генерал Харів", і він був певний, що Тешен лежить на Ватині, а Польське, більш освічений, в одній зі своїх статей, атакує імя князя Безбородка, пише, що це імя його показує великоросійське (!) походження". Ось Ерріо, ерудит, але не в славистичній, зображає з Любанин "столицю Словаччини" (замість Саонені)... Проте кожна стаття Ллойд Джорджа, Помарека, Ерріо має велике політичне значення, бо це впливові політичні діячі. Шкода, що Еван то не правий посол, без політичного впливу: його група була весь час проти політики Бріана, тобто французької офіційної політики, вимагаючи "сильною рукою" підтримувати угоди 1919 р. аж до окупації Німеччини. На щастя для Франції й для цілого світу ця група не мала впливу, а надалі матиме його ще менше.

Л. І.

(Дослідження буде).

Одинокий спосіб організовано нести поміч українським інвалідам, це стати членом Українського Гва. Допомоги інвалідам у Львові. — Річна вкладка 6 зол. або місячно 50 сот.

З природи й техніки.

В 50-літнє відкриття бацили туберкульозу.

24. березня 1882 р. на засіданні Німечкого фізіологічного Товариства в Берліні відбувся виступ державного радника д-ра Роберта Коха під скромним назголовком "Про туберкульоз". У цьому виступі Кох подав слухачам до відома виснажливі зовнішні результати праці над відкриттям і годівлею бацили туберкульозу.

Вже перед 1882-м р. планували дослідники (М. І. також француз Вільмен) стверджувати, що дозаяску й зарачу туберкульозу можна перешкодити на пробі зараження. Багато із цих дослідників догадувалося, що туберкульоз викликає якийсь бацила, однак спроби відкрити його були безуспішні. Щодо того, коли Кох ужив до закінчення цього бацили візуальної методи, зміна його побачити через мікроскоп.

Вивчення цього бацили в хворих частинах організму Кохом не вистарило. Він стрібував випливати бацили туберкульозу штучно і такими бацилами викликати у пробних звіратів зміни, характерні для туберкульозу. Це йому вдалося. Однак значення Кохового відкриття ще більше. Виказуючи приналежність туберкульозного бацили в процесі різних недуз, Кох змінив доказати, що ці процесі різні прояви однієї й тієї самої недуги. Кох шукав також довідки боротьби із цією недугою, вказуючи, якіми шляхами туберкульозні бацили дістаються до людського організму. Дією більше подав він приписи, як можна бацили, що знаходяться в плевральному хором, кицати дезінфекцією. Бачи він то думав, що на поширюванні туберкульозу мають великий вплив некорисні мешканці умови. Хорий, на його думку, повинен мати що-найменше своє власне ліжко і бути досить ізольований від дітей. Ще кілька тижнів перед своєю смертю (в 1910 р.) обстоював він гарячо перед прусською "Академією Наук" погляд про розбудову санаторію для грудних недуз.

На десятій міжнародній лікарській конгресі, що відбувся в Берліні 1890 р. сказав Кох звіт із своїх хіміко-терапевтичних дослідів над ліченням туберкульозу. М. І. казав він на незначальне тріпління діалізу солей золота на туберкульозні бацили. На основі цих дослідів Кох приймає препарат "туберкулін", який ще і нині сповняє важку ролю при розпізнаванні туберкульозу, особливо в дитячій віці.

Кох належав до тих щасливих людей, які ще за свого життя бачили користь вислідів своєї праці. А саме приналежність до цієї статистичної замі про стам туберкульозу в різних віках, міг він ствердити, що смертність від туберкульозу з року на рік зменшається. Це зменшення налізло з великої міри відкриття Коха і подальшим процесом поборювання цієї недуги.

Хоч від відкриття бацили туберкульозу минуло вже 50 літ, проте не знаємо, чи змало потрафити зникнути колись цілком цю недугу. Однак обставина, що кількість випадків туберкульозу значно зменшилася, означає великий поступ головним з економічного боку (менші страції в людях, грошей і т. д.). Хтось сказав раз, що відкриття бацили туберкульозу не найбільше подія в історії медицини. Можна також сміло сказати, що це відкриття найбільше добродійство, яке чоловік міг зробити своєму роду!

Новий радянський фізикальний журнал.

З початком н. р. почав виходити в Харкові новий фізикальний шовієський журнал п. н. "Фізикальське Zeitschrift der Sowjetunion". У склад редакційного комітету входять такі радянські фізики, як: Поффе, Френкель, Менделєєв, Оберімов (директор Українського Фізикального Технічного Інституту в Харкові), Родке-стевський, Іванов та інші. Журнал буде опублікувати перелічені наукові праці в ділянці експериментальної та теоретичної фізики, виконувані в дослідних інститутах Радянського Союзу, в одній із трьох мов: англійській, німецькій, французькій.

У першій звітці першого тому поміщено: передмова славного лєнінградського фізика Поффе (по німецьки), звіт І. Курчатова з лєнінградської конференції над "Фотоелектричними квітнями і простиніями з замінюваними верстонами" (по нім.) та ІІ праця, з чого 2 (І. Курчатова, Синельникова і Борисова) виконані в Українському Фізикально-Технічному Інституті в Харкові.

Журнал друкується в друкарні ОНТВУ в Харкові в кількості 6.500 примірників і виходить накладом "Навчальної Ради Радянського Господарства Радянського Союзу". Адреса редакції: Харків, Чайківська 16. А. Л.

Ширіть наш часопис!

З життя православної церкви.

Нові православні єпископи.

Директор департаменту віроповідства у Міністерстві освіти Франці гр. Поточкоцький відбув 9. березня ц. р. конференцію з архієпископом Олексієм, у дніх 14. і 18. ц. м., з митрополитом Денисом. Після того митрополит Денис відбув 18. ц. м. конференцію з міністром освіти Янушом Биджевичем. На тих конференціях узгоджено остаточну справу висвячення на єпископство архимандритів: російина Сави Советова й українця Полікарпа Скорського. Перший з них буде єпископом люблінським, вікарієм варшавсько-холодської дієцезії, а другий єпископом луцьким, вікарієм дієцезії волинської. Формально нові єпископи будуть іменовані на сесії Св. Синоду в перших дніх квітня ц. р.

Чи і коли буде скликаний Собор?

Одноразом, як повідомляють із православних кол., на тих конференціях обговорювали справу приспівання праць передсоборного зібрання, а зокрема лист митрополита Дениса до міністра освіти в справі скликання V-комісії того зібрання. Остаточне рішення скликання тої комісії буде устійнений на спільних засіданнях делегатів польського уряду і православної єпархії в дніх 22. і 23. ц. м. Є чутки, що Провісійональний Собор буде скликаний вже в осени 1932 р.

Новий намісник Почаївської Лаври.

Намісником Почаївської Лаври іменували по смерті архимандрита Плікія — архимандрита Ніколдима.

Нове нафтове право.

Шезне приватна ініціатива!

У найближчій часі мають внести до союму проект нового нафтового права. За тим правом побиваються передовсім великі чужинні фірми, бо на випадок, коли цей закон приймуть, вони стануть виключними ланами всіх нафтових територій. Дотепер, коли наш селянин має 12.000 м², себто якит 2 морга нафтового терену ширини 40 м. міг він оголосити нафтове поле в уряді, причім і сам міг вертати або віддати цію правду якійсь фірмі, за що дотавав відшкодування одноразове від морга і так авалит процентів бруто з продукції 10—15%.

Умови вважалися від околиці. Ропи належала до власника ґрунту. На підставі нового закону ропи буде вже "реґале", а нафтовими територіями будуть диспозувати гірничі уряди. Нафтовий терен мусить мати ширини аж 200 м. а найменше 40 гект. Значить, щоби powstała копальня на селянських ґрунтах, то мусить більше чим 50 гект. разом залатувати — скомасуватися, так щоби в цілости мали 40 гект., а шириною 200 м.

Винагородою з продукції буде 7. ав. озьбора (старий гірничий термін за одачення паї з продукції), яка буде рівна лише 5 прд. при рої та 10 прд. при земнім доску а під прд. при всіх живничих копальнях. Озьбора мають ділати між всіх власників ґрунтів, що входять у склад нафтового поля з простором 40 гект., себто кожний співвласник матиме дуже маленький уділ. Ще гірше. Дотепер власник терену має 10—15% бруто, міг кілька гравітів продати, а ренту ав-

тримати і користати з продукції. Деякі наші господарі в Бориславі, Тусталоничах, Мравнах дуже добре на тім заробляли. Тепер не відно було озьбери продати, бо вона стане невіддільною частиною ґрунту. Проект австеріає 25-літню охорону для існуючих вже нафтових прав, виснажив у власні нафтові або ґрунтові, а так само для закінчених нафтових умов перед оголошенням зазначеного закону, підписаних нотаріально, наскільки вони до 6 місяців будуть подані до ініціативи.

Як бачимо, нафтовими ґрупами, наших селян і парохів, грозить повна загибля. Тому треба чинити контракти на 20 літ, які прийде новий закон, бо буде загибля. Ділячі Лисенбама, власники Борислава і євських великих територій, заснували собі спеціальне товариство, на яке перенесли нафтові права на дальніш 50 літ. Християнська Громада так само заробила нові контракти для своїх територій на дальніш 25 літ, а деякі господарі зробили так, що батько закопав ґрунт сивої. Новий закон буде несприятливим для нафтового промислу, зникнуть приватні ініціативи, а великі компанії територій будуть віддавати гірничі уряди авнордонним нафтовим концернам. Концерни аввертять і шиб на такі великі компанії, а решта буде злати дармо. Подібно як Румунія злати на тім, що кільканають літ тому віддала свої терени чужим фірмам, так само вилзе на нафтовім промислі і Польща.

О. Бориславський.

ВІДУКИ ДНЯ.

Цвіркуни.

Все в поспішок приходить у редакцію два гості. Приходять разом, мов прирости до себе, тому й можна їх уважати за одну особу.

Разом приходять, разом відходять, разом дякують, просять, виправдуються і — разом ображуються.

Десь коло першої сполудня двері: ри-и-и. В маленьку шпарку всувається голова Сороки, а очі швидко бігають по кімнаті. Розслідують настрій.

Сорока знає з досвіду, що часом папає тут такий настрій, як на порожній салі підчас прем'єри. Колиж аміркує, що настрій добрий, тоді за головою вилазить рука, а далі всувається боком цілий Сорока з Залуцьким у заплілі. На пальцях підходять до столика театрального рецензента і починають розмову таким шепотом, що чути його в цілій кімнаті.

— Як там, пане редактор?... Думаємо, що сьак-так... Правда?

Коли рецензент не скривиться, Сорока присідає на крайчику крісла, коли притакне — сідає на ціле, коли похвильє — Сорока витягає папіроску і переходить на голосну розмову.

— Бо то прошу панів...

— Ні, чекай, я скажу — перебиває йому Залуцький. — Бо то, прошу панів, ми саме тому вибрали іділію...

Сорока всміє уже зачерпнути подиху.

— Вибач, не так... Ми, прошу панів, вибрали саме тому іділію... Дискусію перебиває театральний рецензент.

— Я ніби хвалив, але там було кілька порядних недотятень.

Ойсмські брати з „Цвіркуна“ відразу стихають.

— Недо... — Сорока.

— Тягнень?... — Залуцький.

— Так-так. І я це мушу відмітити.

— Пане...

— Редактор...

З огляду на симпатії, якими тішиться „Цвіркун“ у редакції, справу полагоджують компромісово.

Після кожної прем'єри відвідини „цвіркунів“ виглядають трохи інакше. Наперед приходять „форпости“, винюють ситуацію, а тоді щойно: двері ри-и-и — гляди як вище.

По мінах наших понеділкових гостей піаніти, скільки в театрі було публіки.

Коли дуже мало — лиця їх видовжені, руки обвисли, ноги ледви волочаться.

Коли половина салі — лиця заокруглені, очі сяють надією на... повну салу.

Колиж була повна зала — то... не знаю, бо зала ще ніколи не була повна.

А варт!

Галактіон Чіпка.

Убивство комісара поліції у Львові.

Ком. поліції Чеховський убитий.

Вчорашнього ранку в год. 7.55 у віддалі 50 м. від дому Пенсільного Інституту при Стрийській вулиці у Львові загинув від революверового пострілу в чоло — комісар поліції Е. Чеховський. Польська преса дошукуються у цьому вбивстві політичного підкладу й називає спраччинниками членів ОУН.

Подробиці.

Комісар політичної поліції Е. Чеховський їшов Стрийською вулицею з дому до праці. Коли минав кінець стрийського цвинтаря впаав від революверового пострілу обличчям вперед — біля дотяної огорожі, що відмежовує парк від Стрийської вулиці. Наочні свідки зізнали, що спричинників було двоє або трьох, а один із них стояв на горбку напроти місця, де впаав ком. Чеховський. Коли цей побачив ком. Чеховського, тоді дав знати своїм товаришам і один із них поцілював ком. Чеховського в чоло. Смерть прийшла так несподівано, що пок. Чеховський не мав часу вийняти руки з кишені.

Негайно після вбивства поліція замкнула кордоном Стрийську і Кадецьку вулиці та стрийський цвинтар, щоби зловити вбивників, котрі втекли через цвинтар. На місце випадку приїхало чимало поліційних старшин і розвідників. Зробили фотографічні знімки та змірили сліди стій убитиників. На місці відбулися лікарські оглядини тіла д-рами Даниловичем і Шуліславською. Інтерв'юючи, описали відіслали тіло до міста.

На маргінесі вбивства ком. Чеховського.

Львів, 22. березня 1932.

Столицею нашого краю потряса знов жахлива подія, а саме вбивство поліційного урядовця верманіча львівської політ. політ. бригади пок. ком. Чеховського. Чеховський був рядовим урядовцем, що виконував доручені йому завдання і нічого більше. Революверова куля досягла його сьогодні ранком, коли їшов до бюро. Ця сума і привра політ. впаала на львівський, пересичений національними антагонізмами ґрунт як бомба, розірвалася пера, палила їх до максимум і дала чадним політичним чл. ще більше зничайних та кримінальних сензацій черговий жор.

Хто вбив пок. Чеховського і з яких мотивів — досі невідомо. Але не зовсім не перешкоджає наприклад львівському есеністкому „Курер-ові Львовск-ому“ категорично твердити, що це вбивство є ділом українських підпольних організацій. Ми не анаємо, чи таке твердження есеністського щоденника відповідає правді і тому не беремося щого твердження заперечувати, але з другої сторони ніяк не можемо прозирати, звідки в цього щоденника така певність, що це саме діло УВО чи ОУН? Твердимо, що в нього на те ніякої певності нема, але він не може поминути ніякої нагоди на те, щоби не долати огни до того негасячого воєну націоналізму, ворожнечі, яку він все підсичував. Для нього ширення національної ненависті — це самоціль на татинському терені. Мобілазувати настрій львівської вулиці проти українців „Курер Львовскі“ німе. Це ми знаємо з минулого. Але нехайже відповідальні за цей орган польські громадські чинники боють і нест відпо-

Політичний підклад убивства?

Пок. ком. Чехович від кількох літ боровся у Львові з діяльністю УВО. Як повідомляє польська преса в останньому часі він кермував слідством у справі убивства посла Голушка. Надзвичайний випуск „Курера Львовского“ твердить, що це вбивство — початок серії терористичних актів ОУН.

Слідство.

В часі вбивства на Стрийській вулиці було дуже мало прохожих: досі ствердили, що сцену вбивства бачили здалека ледви чотири особи. Свідків переслухував у присутності поліційних службовиків прок. Ліши. Васліди слідства та поліційної погоні за вбивцями при допомозі гончої собаки поліція покійщо скриває.

Чим був пок. Чеховський?

Е. Чеховський, ур. 1884 р. в Бучачі, був поперед народним учителем. Від 1920 р. працював у львівській поліції в політичному відділі. В останньому часі його призначили керманічем політичної поліції при слідчому відділі. П українським відділом кермував він безпосередно, але підлягав йому тем і комуністичний.

У найближчому часі його мали перенести зі Львова на кращу посаду.

Залишив він жінку та дві дочки — учениці гімназії. Для родини принадає аскураційна премія 10.000 зол. Вдова по пок. Чеховському одержить ще 12.000 зол. помертвого та повну ематуру.

Відальність за наслідки шовіністичних цюкувань „Курера“ і споріднених з ним органів. Миж припадаємо собі дуже добре, якто есеністські органи підготовляли свого часу „пацифікацію“ у виді „відруховах реванжів“, а коли „пацифікацію“ перевів хто інший, тоді есеністи перші відкараскались від неї, хоч були її „дійними“ батьками та адхоністами.

Зорганізовані і відповідальні чинники українського громадянства не дадуть себе, очевидно, вилести з рівноваги ніяким визовом польських шовіністичних органів преси, але й не понехають боротьби з її цюкуванням. З нагоди вбивства пок. Голушка видала була Екзекутива УНДО і Президія Парламентарної Репрезентації комунікат, в якому стояло: „Українське Національно-Демократичне Об'єднання заведе протиставилося і протиставиться з засадничих мотивів методом особистого чи масового терору як засобом політичної боротьби“. Далі УНДО і Парл. Репрезентація осудили вбивство. Це становище все було і є дійсне та обов'язує для всіх відповідальних за зорганізоване національне життя чинників. І воно від цюкування шовіністичних польських чинників цілком не зміниться.

НЕДУГА ПОАНКАРЕ.

Розійшлася бува чутки, що Поанкаре помер. М-ство закордонних справ заперечило цю вістку. В стані адорвалі Поанкаре не зайшла ніяка зміна. Він даліше переходить помпигану курацію.

Поминальне Богослуження з Панахидою

за померлих членів Дирекції Центробанку та всіх Польських його Членів — відбудеться в дні Загальних Зборів в п'ятницю, 25. березня 1932 р. в год. 8-й рано в Успенський (Волоський) перулі у Львові (в каплиці 3-ох Святителів).

ДИРЕКЦІЯ

Центрального Кооп. Банку „Крайний Союз Крепителний“ у Львові.

ЧЕСЬКИЙ УРЯД І СЕРЕДУЩА ЕВРОПА.

ВІДЕНЬ, 22. ІІ. ПАТ. „Ді Штунде“ застуав становище Чехословаччини в середно-європейській справі. Праський уряд міг би переговорювати тільки на тему комбінацій, в якій складувалася би Чехословаччина, Австрія, Мадарщина, Румунія та Югославія. Зате не згодився би на участь Німеччини, Італії, Польщі й Болгарії. Нова середуща Європа не повинна вести ніякої митної унії, преференційних мит не дасться ніякій державі, отже ні Німеччині, ні Польщі та Італії, інакше захиталася би рівновага малих держав. Політичні проблеми не сміють ускладнювати умови в середущій Європі.

„СПЕЦИ“ ВТІКАЮТЬ ВІД БІЛЬШОВИКІВ.

РІВНЕ, 22. ІІ. ПАТ. Крізь Рівне переїхав партія „спеців“, вертаючи з Радискої Угорини назад до Німеччини. Є між ними інженіри й механіки. Працю покинули тому, що більшовики не дотримали умов, а саме не виплачували винагороди доларами тільки рублями, причому годі купити достаточну кількість харчів. Причинився до їх виїзду також безастанний гляд на кожному кроці, так, що після праці год було виходити з дому. Оповідують, що продукція на Радянщині не велика і кепська. Тротори після кількох днів не надаються з вжитку.

ОСТАННІ ВІСТІ

НІМЕЧЧИНА ЗАМКНУЛА КОРДОНИ ДЛЯ РІЛЬНИХ РОБІТНИКІВ.

ВАРШАВА, 22. ІІ. Тому що німецький уряд замкнув кордони для чужих рільних робітників, цього року не відбудеться рекрутация рільних робітників із Польщі до Німеччини. Держурма посередництва праці не реєструватимуть кандидатів на виїзд до Німеччини.

ПЕРЕД ЛЬВАНСЬКОЮ КОНФЕРЕНЦІЄЮ

До Парижа приїхав американський амбасдор у Берліні Текет. Він стрінувся з прем. Тедіє та мін. Флінделеном на обіді в американській амбасаді. Був теж німецький амбасдор у Парижі Геш. Усе те вказує, що йдуть фр.-ам. розмови як прелюдія льванської конференції.

ДЕ ВАЛЕРА ПЕРЕСТЕРІГАЄ АНГЛЮ.

ЛЬВОНДОН, 22. ІІ. ПАТ. Пересторога хата Чемберлена під адресою ірландського уряду викликала, здається, протилежний наслідок і прискорила вибух конфлікту. Негайно після промови Де Валера вїзав до Дабліна вис. комісари Ірландії у Львондоні Далінтіа. Комісар вернувся вже до Львондону та в палаті громад влучив міністроі доміній Томасові ноту ірландського уряду. Оголошуючи це в палаті громад Томс сказав, що ірландська нота є дуже поважним документом, занадто поважним, щоби відратузаняти становище в заторкнених у ній справах. Бритійський уряд займеться ірландською нотою, а завтра Томас зложить відповідну ноту уряду в тій справі.

В кульорах палати кажуть, що ірландська нота є заповідженням ірландського уряду в справі скасування пос. присяги на вірність королеві та неплатеченні аренди британському уряду зі заявою, що припадаючої на чергові рати Ірландія вже не заплатити. Ірландський уряд рішався зайняти це вже тепер, щоби британський уряд мав час вирішати бюджет, прелімінар, який мають внести до палати 19. квітня, а в жовт. передбачений дохід 3 міль. фунтів від ірландського уряду.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 890.00 — 3.00.00. Чеська крона 0.72.00. Австрійський шілінг 1.05.00 — 1.10.00. Рубль 145.00. Франк 0.34.00 — 0.35.00. Швейцарський франк 1.73.00 — 1.75.00. Фунт стерлінг 1.20.00. Радянський червонець 0.00 — 0.01. Марка 12.00 — 12.50.

АРешТУВАННЯ ГІТЛЕРІВ-ЦІВ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ

На цій території Чехословаччини переважає масові виступи німецьких націонал-соціалістів. Потім знайшла документ, що німецька націонал-соціалістична організація мала на меті відорвати чехословацькі округи з німецьким населенням і прилучити їх до Німеччини. Стверджено, що гітлерівські організації в Чехословаччині стояли в тісному зв'язку з гітлерівцями в Німеччині і заохочували публічному ладові.

АРЕШТУВАННЯ КОМУ- НІСТІВ.

У зв'язку з кривавими подіями в Живці з приводу демонстраційного страйку поліція арештувала 10 комуністів, що поширювали протестайний відзову. В Сосніні арештували багато комуністів за агітацію в домробітському й крадіяському пугаєвому басейні. Між арештованими знаходиться син визначного фабриканта з Лодзі.

В КИТАЮ НЕСПОКІВ.

ТОКІО, 22, III, ПАТ. На основі радієвих депеш із Чан-Чун вчора прийшло в Нан-гу та між японською піхотою і китайським несправдливим відділом до сутички, в якій впа-ло 150 китайців. Японці мали 13 вбитих і 15 ранених. Ки-тайці атакували теж залізнич-ний дворець в Атуї на пів-день від Чан-Чун і почали за-лізничний шлях.

ЛЬОЙД ДЖОРДЖ В ОБО-
РОНІ НІМЦІВ.

Англійська преса обговорює нову книжку Льюїда Джорджа п. з. „Правда про воєнні довги та відшкодування“, вказуючи на те, що це гостра атака на теперішню репарційну політику. Автор бере в оборону Німеччину, з якої не треба вже більше витискати грошей. Книжка містить багато ревелій, що торкаються розмов зі Стітсоном, Пуанкаре, Думером і іншими.

14⁹⁰

Бронзові боксові.

16⁹⁰

Комб. з маз. т. бронз і орпх.

19⁹⁰

Лакероні і черн' тепрові.

22⁹⁰

Комб. з маз. т. бронз і орпх.

24⁹⁰

Бронзові і черн'.

**Весна принесе Тобі
радість і полекшу!!**

...якщо купиш дешевий черевин,
одначе гарний і тревалий.

...якщо краєвий промисл обуви да-
ватиме працю якнайбільшій
скількості робітників та бул
поборювати нужду безробітних.

...якщо будемо пам'ятали про те,
що обува та панчохи ДЕЛЬ-КА
це гордість рідного промислау.

**...отже
носим усі**

**обуви
та панчохи**

Жіночі панчохи

397. **1.50**

шовков. зол. 1.90

Del-Ka

Муж. скарпитки

88 COT.

ліпшої якості

зол. 1·20

Безконкурентійне щодо гатунку і ціні! — Превеликий вибір!
Можна дістати у всіх філіях і заступництвах.

НОВИНА! Для місцевостей, де нема філій, полегдимо замовлення відсротною поштою з централі: Краків, Либрошчина 3, за післяплатою. — При замовленні треба подати чітко ношених черевиків

З країни нужди й голоду.

Віт Ред.: Навче містимо війнок з листа, що його ціотан з Москви добре відомий нашім Редакції український громадянин. Війнок з листа містимо без аута — він говорить сам за себе.

Москва, 8. III. 1931.

«Тут жорна гірше, пшениціно так дозоспода-
увались, що краниці порожні, хіба хрін і
мштару в балях кунин. У наших краниці-
х же в осови всякого мілітати, тепер крім
булях нема нічого. Часом — дуже рідко — ку-
пин голову ханути... Віа місця не кунин у
краниці озного ялиа. Крім того майже все по-
доріжю вляво, а навіть угорю».

Населення перетомлене, заголожене і за-
морене голодом, жде війни з японцями. Споді-
ється, що з тої нагоди влястись їм збуться тепе-
рішнього більшов. режиму. Тут у всіх панує

лише чреватийка; уриси, вісьмо, всілякі до-
брі посали помаймали переважно жиди та папу-
сть і розказують у цілій величезній державі.
Щоби не підати, що вони жиди, поприбирали
собі різні російські та українські назвища.
Тепер я вже все добре пізнаю...

Чужинці-робітники масово втравають, просто відкакують домів, бо дома, навіть без роботи і без гроша, живеється ліпше, як тут в роботом. Вони тут нічого купити не можуть і приходиться їм жити в страшинім нехитуніснм бруді. А до того всього мешканців заходжу не приймає.

А наші люди? Неодні з наших у старому краю жде фальшивими фантазіями про тутешнє життя. Нехай такий приїде сюди, нехай того раз закоштує, — тоді інакше стане на все дивитись!"

Драма над Дністром.

ПАРИЖ, 22. III. ПАТ. Справоздаєць шоденника "Де Журналь", виласний на румунськых радзыньскых ґраніцях, пише, що над Дністром, де він тепер нахадзітьсє, розґрадітьсє драма, про яку повнішє відає сайт. Шо ночі приходять на беріг Дністра відіахі з Радзыньскої України. Радзыньскых ґранічниця сторожа острівець відіахі і зґрадіає їх ґраніцатами. Несчасліві, що хопуть відіахтітьсє на румунськы бїк, падуць, масама, а ті, шо такы добіваютьсє на лівый бїк, знеси-

дети падали з ніг. Часто матері приходять з дітьми, що згинувли від кулі. Приходять та жінки, що зникли на дні тіла своїх чоловіків і навіждворот. В 1931 р. утікало з України до Румунії 324 родини по 2 до 12 осіб. Цього року від січня до березня вдалося 359 родинам покинути Україну й схоронитися в околицьних селах по румунському боці. Для румунської влади справді ще й тому неясний, що часто між утікачами знаходиться теж більшовицький шпигунство.

НЕПРОПЕНА ВІСТКА

Американська преса принесла вістку з Парижа, що б. царевна Зита виїжджає в найближчому часі вихом одного англійського міста до Бостону, куди запросили її малярські графині Пальфі й Ердель. Вертаючись назад до Варони, б. царевна задержиться на острові Маделірі, щоб відвідати могилу свого чоловіка. Якщо одержать потрібний дозвіл австрійської влади, б. царевна переведе експонатів додому, аби б. царю Карлу II перевезти до Тиролю, де би поховати її на горі Імль. (Австрійські монархістичні крути вже хаємментунали поголовську прох заходи б. царевної з цим напрямом).

Зміна адреси 1 зол. Можна прислати пошто-
вими марками.

Дрібні вістки.

В місцевості Тріхінспоніс (Індія) прийшло між музуламитами та гіндусами до бійки, з якої кілька десятків осіб вийшло з ранами.

В Нью-Йорку арештували за фальшивництво й грабінж Карла Левіна, що з летуном Чемберленом перелетів Атлантийський океан з Америки до Європи.

На основі обчислень японського міністерства війни японська армія втратила в Шангаю 591 людей. Ранених було 2394.

Шведський фінансист Іван Кройгер, що скінчив недавно самгубством, лишив 300 мільонів крон долігів.

Литовського посла в Берліні Шаваліса покла-
ли до Конна. Одержати він вказав у справі
німецько-литовського конфлікту

Хто не платить за часопис, п. дриває рідну пресу.

Оголошення, оповістки, місцеві як і з провінції оголошуватимемо тільки за попередньою присилкою належитості. Незаплачені заздалегідь оголошення не будуть поміщені.

НОВИНКИ

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, вул. Хорушина 5. (біля кіна „Аполло“) поручає до найнижчих цін, ковдри, матеріяли і постіль. Переробляє ковдри по 6 зол., матеріяли по 8 зол. 786 74—100

— Приймаю як давніше в моїм заведенні при вул. Сикстуській ч. 17 від 9—1 і 3—6. — Нас сс.

— Чи Ви бачили вже нові весняні моделі на виставі в одному українському магазині взуття „КОМЕТА“, Львів, Ринок 21? А до того ще і нечувано низькі ціни? 5—?

— Овочеві шепи замовляти: А. Терпилак — садівничо-огородниче заведення в Залукві, пошта 101. Ціна від 0.50—2.50 зол. за 1 штуку. Жадайте цінників. 14—21

— „Від машини до фотографії“. Для членів УФСТО та прихильників фотокамери виготовить Олександр Мох у понеділок 28. березня в 17 год. при Руській вул. ч. 10. реферат „Від машини до фотографії“. Після реферату дискусія.

— Історія Львова. Продовження викладу про історію Львова на курсі провідництва по Львові, улаштованому турист-краєзнавчим т-вом „Плай“ відбувається в середу 23 п. м. в 18 год. в приміщенні УПТ. при вул. Мохнацького ч. 12. Викалад викладатиме ред. Ди. Паміт.

— Арештували Тадея Мішкевича б. учителя у Бзіві, канецького повіту, під замітом насильства і аматорських порнографічних знімків малолітніх учениць і учеників.

— Нові старости в Галичині. Старостою у Раві Руській призначили Станіслава Гаврата, у Жидові Мухомиского.

— Із краєвої хроніки. У Стрий арештували під замітом намаганого вбивства жінки Михайла Бендикса з Голобутова; жінку з розбитим черепом перевезли до лікарні. — Пожежа знищила газу машин, мотор і вагон ропа в копальні „Іскерберга“ в Майдані, богородчанського пов. Шкоди 50.000 зол. — М-ство внутрішніх справ відшкодило 15. березня ц. р. — заснувати у Скольому стрийського повіту, експозитуру староства.

— Зріст пачкарського руху на кордонній смузі Виленщини. На деяких відтинках литовсько-польського кордону помітний зріст пачкарства. Кожного дня придержують пачкарів із товаришми. Рівночасно зросло пачкарство на лотисько-польському кордоні. В останньому часі придержували кілька санок навантажених цукром і кориціями. На відтинку Турмонт арештували 15 пачкарів. На кордоні збільшили стежі й загострили перевірку.

— Пропадають пакки харчів на шляху до Радянського Союзу. Зі Стовпців (Виленщина) повідомляють, що через кордонну станцію Колодоско переїжджає кожного дня 300—400 пакоч харчів до Радянського Союзу, чимало з них ви-

сланих поштовими урядами Виленщини. В останньому часі заприїмали, що від стації Негорелое ці пакки пропадають, а деякі доходять до рук адресатів ушкоджені. Більшовицька влада збільшила перевірку в поїздах і перевірку пакоч у Мінську.

— У кількох словах. Торнадо пройшов над степами Алябама, Тенесі та Кентукі та знищив чимало осель; місто Норд Порт у степі Алябама в розвалинах. 105 убитих і 100 ранених. — Король Швеції і князь Вільгельм привітали сердечно князя Ленарта, який приїхав до Нікеї після вичинання в Лондоні. — У Пале де Бо Арт у Брюсселі продали за 600 тисяч франків образ Пербуса з 1561 р. „Родина ван Береем“. Образ Ван Дайка портрет кн. Насав продали за 460 тисяч франків.

— Як віденці прощали фашистів? У неділю 20 березня ц. р. на закінчення мячевих змагань між Австрією й Італією у Відні відбулася політична маніфестація. Коли італійські змагуни прощали глядачів по фашистськи піднесеною рукою, частина глядачів почала свистати та вигукувати. Президент австрійського союзу мячевих дружин перепрошував італійського посла Аврелія та підчеркнув, що тільки незначна частина глядачів демонструвала проти італійських змагуни.

— Класична вистава на старовинних руїнах. Організаційний комітет у особах проф. Маджурі, директора розкопок, Б. Паче — директора античної драми та Ф. Ліберата влаштує 21, і 22. травня ц. р. у Пестум біля Салерно (Італія) театральні вистави між храмами Нептуна та базилікою. У програму увійдуть твори Теокрита й Геродія та класичні танки Піпетія. Управа зацікавила в ці дні урухомить кілька окремих поїздів із Риму та Неаполя, щоби влещити приїзд численних гостей на оригінальні класичні вистави на тлі руїн старовинного люканського міста — щоразто нових несподіванок для археологів.

— Випробовують новий літак. У Фрідріхсгафен відбуваються пробні лети літака нового зразку вибудованого інж. Мегром. Літак довгий на 6 м., розп'яття крил 10 м., сила мотору „Урсінус“ з повітряним холодильником — 16 км. Кошти будови 900 н. марок. Новий літак легко зложити та примістити у звичайному гаражі, монтовання крил перед летом триває 20 хвилин. Звичай передбачують велике майбутнє для нового літака.

— При закупах на весну і свята, пам'ятайте про те, що обува і паньчохи Д Е Л Ь - К А. це гордість краєвого промислу. Поборювати нужду безробітних нині обов'язок кожного.

Літературний куток.

Гете і великі письменники.

Німечка та чужинна преса містить численні статті визначних письменників про Гетого. Сельма Лягерлеф ділиться своїм молодечим враженням про те, як її вражав титул „тайного радника“. Шойно з літами вона зрозуміла, що кращого епітету не можна би найти для Гетого: він став „тайним радником“ цілих поколінь. Один із найбільших американських письменників Теодор Драйзер згадує про те, як у його

утлі Гете вижеться із низкою тих великих ідей-відуальностей, що проповідували ідеї любови, близького та невпинного розвитку людських ідеалів: з Ісусом, Сократом, Аристотелем і Шекспіром. Андре Жід каже, що Гете завжди на всьому його розвитку і що ніхто не дає йому кращої відповіді на питання: що моє людина? Один із найбільших іспанських письменників Хоае Ортега і Гассет уважав велику роль Гетого одним із найбільше безсумнівних фактів.

У ювілейні роковини смерті Гетого автор „Фанста“ вмерав у Баймарі, у Шотландії в замку Абботсфорд, доживав останні дні Вальтер Скотт, якого вплив в Англії був у свій час неменший, як Гетого. Мало хто знає, що саме переклади Скотта із Гетого були його першим літературним успіхом.

Французький журнал „Нувель Літерер“ прагне дотеп визначити письменника Жиль Ренара про зустріч Гетого з Наполеоном. Коли раз зійшла розмова про те, що такі два великі могли собі сказати, Ренар пробував відгадати. — На вступі вони сказали собі „добрийдень“. — моє поважання... дуже мені приємно вас пізнати... і мені теж... Гете: — Ви робите багато шуму в світі... Наполеон: — Що? в армії, як скрізь, є досить порядних людей. А ви що нам пропонуєте? Гете: — От щось там прозою чи віршом... І можна навіть заложитися, що скажеш собі на прощання: „До приємного побачення“.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

† о. Йосиф Пелехович помер у місті Карнегі, Пенсильванія, дня 18-го січня ц. р., проживши 62 роки. Похорони відбулися в місті Макіс Ракс, Пенсильванія. Покійний виїжджав до Америки в 1910 році, де займав становище українського пароха поміж українськими поселенцями в різних місцевостях. Покійний залишив п'ятеро дорослих дітей, яким дав хорошу освіту. А саме: Богдана, адвоката в Шикаго; Ярослава в Нью Йорку; д-ра Неонілу, лікарку в Нью Йорку; Ірену в університеті Пенсильванії; Марію, яка кінчить медицину в університеті Мічиген. В. Й. П.

† Євген Голіцинський. Дня 17. березня 1932 помер у Празі чинний член української соціал-демократичної партії, Євген Голіцинський. Покійний народився в Києві 1879 р. З причини своєї політичної діяльності мусів утікати з Львова, де перед революцією 1905 р. був членом закордонного комітету української соціал-демократичної партії. Йому поручили: потайно доставити соціалістичних брошур і листочок до царської Росії. В 1904 р. заступав українську соціал-демократичну партію на зїзді в Амстердамі. Перед світовою війною докінчив студії в польській технічній в Празі, а на еміграції був директором Української Госп. Академії в Подєбрадє. В. Й. П.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосожа“ платив кооперативам дня 22. П. 1932 за масло експортне та десерове пріма 360 зол., а літру молока 23—24 сол., літру сметани 120 сол., смет. зень 4-70.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Львівський Український Театр „Цирку“ (слова Рем. Пазати, Стрілецька площа ч. 72)

Неділя, 27. III, год 4. подра „Невольник“ — історичні картини в 5-тих Кроніковського

Неділя, 27. III, год 5. веч. „Бо хто не оманує“ — Ревіа в 13 точках

Великий Театр.

Середа, 23. III, год 7.30 веч. „Дяди“.

Театр Ринковийностей.

Середа, 23. III, год 7.30 веч. „Мозаїка“, комедія Бери. Шова (премієра).

Кіна.

АПОЛЛО: „Богарна гонимка“ (Шльєр-крит. Лор. Буші).

КАСНО: „Трейзер Гори“ (В. С. Ван Дайк).

КОПЕРНИК: „Шар парів“.

ЛЕВ: „Легіон хоробрих“, „Новочасне подружжя“.

МАРУСЕНЬКА: „Шар парів“.

МІРАЖ: „Доли“, „Камелієва жінка“ (Од. Діма).

ОАЗА: „Золота мозоль“, „Кабінетна жінка“ (Кел. Мейсара).

ПАН: „Неслабий тиждень Метро-Гольд-вни Мейер“.

ПАЛАС: „Циганські романси“ (Бригі-за Гельм).

ПАСАЖ: Нечинний.

ПРОМІНЬ: „Граф Калостро“.

СОНЦЕ: „Гарні жінки побідають“.

СТИЛЕВЕ: „Весна в Пратері“, Виступ Меца Мірського.

УТІХА: „Личарі кохання“, „На горі-чим учинку“.

ХИМЕРА: „Слівець Парижа“ (Моріс Шеналіє).

Програма радіо.

П'ятниця, 25. березня 1932.

Львів (299.3) 16.00 Концерт Міліно (331.4) 16.55 Грам. кружок. Лондон (336.3) 17.00 Концерт Гельсінфорс (368.1) 18.10 „Сім снів Христа“ Гамбург (372.2) 18.00 Концерт. Букарешт (394.2) 20.45 Опера. Сетенс (403.8) 19.00 Фортеп'яни. Берлін (419) 16.00 Література. Рим (441.2) 17.45 Легка музика. Лінгенберг (472.4) 18.00 Концерт. Прага (488.6) 21.30 Чеська музика. Брюссель (509.6) 21.30 Література. Вієнна (517.2) 18.00 Концерт. Рига (526.4) 19.05 Концерт. Мінхен (532.9) 18.30 Спів. Будапешт (550.5) 18.45 Концерт. Ленінград (1000) 18.00 Концерт. Осель (1083) 20.00 Концерт. Москва (1481) 19.00 Література.

Львівське радіо.

Четвер, 24. березня 1932.

Львів (330.7) 11.45 Перегляд преси. 11.58 Час із Варшави. 12.10 Про погоду дня. 12.15 Господарський виклад. 15.00 Грам. кружок. 15.15 „Гільзай“, 15.25 Виклад для матористів. 15.45 Грошева біржа. 15.50 Програма для дітей. 16.15 Грам. кружок. 16.20 Навчання французької мови. 16.40 Виклад для чительської мови. 17.10 „Пісанки“. 17.35 Концерт. 18.05 Концерт. 18.50 Всечина. 19.15 Лістуння. 19.25 Фейлетон. 19.40 Грам. кружок. 19.45 Радіо-журнал. 20.00 Фейлетон. 20.15 Концерт. 22.45 Позитивна обієктива. 22.50 „Сім снів Христа“ Томбелла.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

■ ФІРАНКИ, кали — ручної роботи найкращіше — Робітня Банк, площа Марійська 5. І. поверх. 1538 6—11

ВІДЛІ з двома комфортабельними мешканнями по 4 покої кухні, 180 сажнів городу, Листопад, при трімазю, ціна 6500 доларів, по отрученні 2000 доларів дозуг на 15 літ, годинкою 4500 доларів. Ігнат. Куркова 24. тел. 16-22 1589 1-2

ГОДИННИКИ — продає найкращіше — Домбровський-Розаржевський — Акад. мічна 2 1246 15-18

ФОРТЕП'ЯНИ від 1600 золотих викид від 1300 золотих, закордонні, знамениті, різном. краєві, зі склади, прозак, жини, вишозиче Ганак, Пласуєського 21, перший поверх. 1533 3—5

ГЛУХОТУ, шум, витів у хт може вишкупати. Домагайтеся повноточної брошур. Адреса: Eufonia, Lisski.

КУПЛЮ одню, або двозонний сім — візано з городом, повний комфорт, скарб, ко-трамляю. Оферти з ціною та умовами до Адміністрації „Плай“ під №150 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Найновіші СУКОНИ ТА ВОВНИН МАТЕРІЯЛИ першорядних бельових виробів купити кожний найкращіше за низьких цінах у складі ОАЗА

А. І. М. ДІРР

Львів, пл. Голуковських 11 — тел. 6-6 (Пісчєво, 60 в позавіт)